

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Hillegom
Postbus 32
2180 AA HILLEGOM

Hobahostraat 92
Postbus 255 - 2160 AG Lisse
Tel. alg.: (0800) 95 67 000
E-mail: info@isdollenstreek.nl
Fax: (0252) 345 077
Website: www.isdbollenstreek.nl
IBAN: NL50BNGH10285099914

Uw brief/kenmerk		Lisse, 30 januari 2025
Ons kenmerk		Verzonden: 30 januari 2025
Bijlagen	1	
Inlichtingen	Hélène Hoogeland	
Doorkiesnummer		
Onderwerp	Evaluatie saneringskredieten, schuldenknooppunt en Collectief schuldregelen	

Geachte leden van de raad,

U ontvangt hierbij ter informatie de evaluatie van de saneringskredieten, schuldenknooppunt en Collectief schuldregelen.

Toelichting

Sinds 2023 is het mogelijk om via de ISD Bollenstreek een saneringskrediet te verstrekken aan inwoners met problematische schulden. Afgesproken is om een jaar na invoering van de saneringskredieten dit te evalueren. De evaluatie heeft betrekking op de periode februari 2023 tot september 2024.

Naast deze evaluatie vindt u in bijgaande notitie de stand van zaken van de invoering van het schuldenknooppunt en het Collectief schuldregelen.

Het dagelijks bestuur van de ISD Bollenstreek heeft 29 januari 2025 deze evaluatie besproken en besloten deze ter kennisname naar de raden te sturen.

Vragen

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Voor vragen kunt u terecht bij de beleidsmedewerker mevrouw H.P.L.J. (Hélène) Hoogeland. Zij is bereikbaar via het e-mailadres

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de
ISD , namens deze,

(Robert) 't Jong

Aan : Dagelijks Bestuur
Van : Afdeling beleid
Onderwerp : Evaluatie saneringskredieten, schuldenknooppunt en Collectief schuldregelen
Datum : December 2024
Ter : Besluitvorming

Samenvatting

Sinds 2023 heeft de ISD Bollenstreek de mogelijkheid om via de Kredietbank Nederland saneringskredieten aan te bieden aan inwoners in een problematische schuldsituatie. Uit de evaluatie blijkt dat de eerste saneringskredieten zijn verstrekt. Daarnaast zijn er stappen gezet bij de invoering van het schuldenknooppunt en Collectief schuldregelen.

Voorstel:

- **kennis nemen van de evaluatie saneringskredieten, schuldenknooppunt en Collectief schuldregelen en via de gebruikelijke procedure door te geleiden naar uw gemeenteraden.**

Clëntenraad: Deze evaluatie wordt de cliëntenraad ter kennis gebracht.

Inleiding

Sinds 2023 is het mogelijk om via de ISD Bollenstreek een saneringskrediet te verstrekken aan inwoners met problematische schulden. Afsproken is om een jaar na invoering te evalueren. Daarnaast komt in deze notitie de stand van zaken met betrekking tot de invoering van het schuldenknooppunt en Collectief schuldregelen aan de orde.

Doel

Doel van deze notitie is om u te informeren over de evaluatie saneringskredieten, schuldenknooppunt en Collectief schuldregelen uitgevoerd door de afdeling schulddienstverlening van de ISD Bollenstreek. De evaluatie heeft betrekking op de periode februari 2023 tot september 2024.

1. Saneringskredieten

In 2023 is de ISD Bollenstreek gestart met het verstrekken van saneringskredieten via de Kredietbank Nederland. Met een saneringskrediet wordt (een percentage) van de totale schuld van de schuldenaar afgekocht. De schuldenaar betaalt het saneringskrediet in 18 maanden (was voor 1 juli 2023 36 maanden) terug aan de Kredietbank. Bij een saneringskrediet is de klant in één keer van alle schuldeisers af en is er nog maar één schuldeiser over (Kredietbank). Dit geeft overzicht en neemt veel stress weg. Dit heeft een positieve werking op de gezondheid en welzijn van de klant. Er ontstaat een betere kans op participatie, het volgen van een opleiding en het beter omgaan met geld.

Met de invoering van de Basisdienstverlening schuldhulpverlening (hierna basisdienstverlening) wordt het verstrekken van saneringskredieten (nog meer) de norm en wordt zoveel mogelijk aan iedereen in een problematische schuldsituatie een saneringskrediet aangeboden.

De ISD Bollenstreek is in 2023 gestart met het verstrekken van saneringskredieten. Dit wordt gecontinueerd. Hiermee voldoet de ISD Bollenstreek aan het element Saneringskrediet van de basisdienstverlening (zie ook punt 3)

2. Kwalitatief en kwantitatief onderzoek

Het kwalitatief en kwantitatief onderzoek is samengevoegd aangezien de cijfers de toelichting nodig hebben vanuit het kwantitatief onderzoek.

Evaluatiepunten:

Aantallen saneringskredieten versus schuldbemiddelingen

In de periode februari 2023 tot september 2024 zijn er 6 saneringskredieten afgesloten. In dezelfde periode zijn er 53 schuldbemiddelingen afgesloten. Er is sprake van een stijgende lijn.

De verwachting was dat het aantal saneringskredieten het aantal schuldbemiddelingen zou overstijgen. Dit is niet uitgekomen.

De redenen hiervoor zijn:

- In de periode voor 1 juli 2023 zijn er geen kredieten verstrekt. Door de landelijke berichtgeving over de verkorting van aflosteriode naar 18 maanden per 1 juli 2023 zijn in die periode geen schuldregelingen (schuldbemiddelingen en saneringskredieten) met de op dat moment nog geldende aflostermijn van 36 maanden aangeboden. Na de invoering van de 18 maanden aflostermijn is een aantal saneringskredieten afgesloten.
- Een aantal schuldregelingstrajecten was al gestart voor de invoering van de saneringskredieten, in deze trajecten was de koers al bepaald.
- Saneringskrediet is een nieuw product. Schuldbemiddeling is vertrouwd en werd hierdoor meer ingezet.

Daarnaast zijn er nog redenen die ook in de toekomst een rol blijven spelen en die mogelijk meer voorkomen dan vooraf ingeschat.

Deze redenen zijn:

- Er is een groep mensen waarvan het inkomen wisselend/niet stabiel is waardoor het aflosbedrag/kredietbedrag niet vooraf in te schatten is.
- Er is een groep klanten waarbij stijging van het inkomen wordt verwacht. Het verstrekken van een saneringskrediet benadeelt de schuldeisers.
- Het is niet altijd duidelijk of alle schulden in kaart gebracht zijn waardoor er later mogelijk nog aanvullingen op de schuldenlijst komen. Dit zorgt bij een saneringskrediet voor problemen.

Uitvoeringsregels

Uitgangspunt is dat een problematische schuldregeling opgelost wordt met een saneringskrediet tenzij er sprake is van de omstandigheden zoals genoemd in de uitvoeringsregels. Dit is in lijn met de zienswijze van de NVVK en de basisdienstverlening schuldhulpverlening (zie onder). In de komende periode zal de focus nog meer als nu op saneringskredieten liggen. De positieve ervaringen met de al verstrekte kredieten dragen hieraan bij.

In de uitvoeringsregels schuldhulpverlening zijn in artikel 9 situaties genoemd waarbij geen saneringskrediet wordt verstrekt. Dit zijn:

- wisselende inkomsten
- te verwachten inkomensstijging
- maximaal kredietbedrag van € 5.000,00.

Als een saneringskrediet niet mogelijk is, wordt een reguliere schuldbemiddeling aangeboden. Hierbij wordt maandelijks het aflosbedrag afgedragen aan de boedel.

Er zijn geen redenen de uitvoeringsregels aan te passen. De uitvoeringsregels zijn in overeenstemming met de NVVK en de basisdienstverlening schuldhulpverlening.

Kredietbedrag

Het maximale kredietbedrag is € 5.000,00. Door de verkorting van de aflostermijn in een schuldregeling komt een grotere doelgroep in aanmerking voor een saneringskrediet. Waar het maximale aflosbedrag voorheen met 36 maanden aflossing niet meer dan € 5.000,00 mocht zijn, geldt dat nu voor 18 maanden. Het gemiddelde kredietbedrag van de verstrekte saneringskredieten in de evaluatieperiode is € 1.252,00. Dit ligt ver onder het maximale kredietbedrag van € 5.000,00, Er is dan ook geen reden dit maximale kredietbedrag aan te passen.

Doorlooptijden

Er zijn nog te weinig saneringskredieten verstrekt om te kunnen beoordelen of er sprake is van een verkorting van de doorlooptijd ten opzichte van een schuldregeling.

Onderhouden van contacten met de schuldeisers is bij een saneringskrediet niet meer nodig. Voorbeeld hiervan zijn de hercontroles die bij saneringskredieten niet meer nodig zijn. Dit kan tot tijdsbesparing leiden. Daarnaast wordt de begeleiding van de klant intensiever (zie basisdienstverlening schuldhulpverlening hieronder).

Budgetcoaching (begeleiding)

Inwoners die een saneringskrediet ontvangen, zijn door het verstrekken van het krediet maar kort in beeld. Doordat er relatief snel een oplossing voor de schuldenproblematiek is in de vorm van een saneringskrediet, kan de prikkel om duurzaam schuldenvrij te blijven, naar de achtergrond schuiven. Om te voorkomen dat klanten opnieuw in de schulden komen, volgen klanten een budgetcoachingstraject. Het doel van dit traject is inkomsten en uitgaven in balans te brengen en nieuwe competenties op financieel terrein te ontwikkelen. Een aantal budgetcoachingstrajecten is gestart. De resultaten van de coaching zijn positief en worden op langere termijn zichtbaar.

Aantal geslaagde-niet geslaagde trajecten

Er zijn nog te weinig saneringskredieten verstrekt om te kunnen concluderen of de inzet van saneringskredieten invloed heeft op het aantal geslaagde trajecten. Bij een saneringskrediet krijgen schuldeisers eerder het aflosbedrag uitgekeerd dan bij een schuldregeling. Dit kan leiden tot meer geslaagde trajecten. Dit zal in een volgende evaluatie duidelijk worden.

Kredietbank en Waarborgfonds

In januari 2023 heeft de ISD Bollenstreek een dienstverleningsovereenkomst Kredietverlening met de Kredietbank Nederland gesloten. De ISD Bollenstreek neemt deel aan het Landelijk Waarborgfonds Saneringskrediet (Wsk). Hierdoor wordt het risico afgedekt als de schuldenaar het krediet niet kan afbetalen. De afgesloten kredieten zijn door de kredietbank gemeld bij het Waarborgfonds. Er heeft nog geen situatie voorgedaan waarbij een beroep gedaan is op het waarborgfonds omdat de aflossingen van het saneringskrediet niet zijn terugbetaald.

Gefactureerde kosten

De kredietbank heeft de afgesproken eenmalige kosten per krediet en de borgstellingsvergoeding van 1% van het kredietbedrag gefactureerd. De totale kosten tot en met 1 juli 2024 bedragen € 963,14. Dit betreft de gezamenlijke kosten voor de 6 verstrekte saneringskredieten. Jaarlijks vindt er een indexatie van de tarieven plaats.

Besparing/vrijgekomen uren door inzet saneringskredieten (budgetcoaching/begeleiding)

De inzet van uren bij een saneringskrediet is lager dan bij een reguliere schuldbemiddeling. Bij een schuldbemiddeling worden jaarlijks hercontroles gedaan. Bij een saneringskrediet zijn hercontroles niet nodig omdat met het kredietbedrag de schulden direct worden afgelost. Deze besparing van ureninzet kan ingezet worden voor de uitbreiding van de individuele budgetcoaching/begeleiding.

Ervaringen inwoners/consulenten

Het doel van het verstrekken van een saneringskrediet is op korte termijn perspectief en rust bieden voor de klant. Dit is wat de consulent ook ervaart bij de klanten waaraan een saneringskrediet is verstrekt. Na het verstrekken van het saneringskrediet heeft de consulent meer ruimte/tijd om de klant te begeleiden omdat de contracten met de schuldeisers niet langer onderhouden hoeven te worden. Klanten geven aan blij te zijn met het saneringskrediet. Het neemt de druk van schuldeisers op korte termijn weg en geeft rust waardoor ruimte komt om te werken aan de financiële situatie/schuldenvrije toekomst en andere problemen.

3. Saneringskredieten in de Basisdienstverlening schuldhulpverlening

Basisdienstverlening schuldhulpverlening is een gezamenlijk plan van het ministerie SZW, VNG, NVVK en Divosa om de schuldhulpverlening in Nederland te verbeteren door o.a. bereik en kwaliteit schuldhulpverlening te verbeteren, vergroting van het aantal schuldregelingen, halvering van de schuldproblematiek in 2030 en gelijktrekking van de dienstverlening.

Hiervoor zijn de afspraken vastgelegd in de Bestuurlijke afspraken basisdienstverlening schuldhulpverlening die in maart 2024 door de betrokken partijen zijn ondertekend. De ISD Bollenstreek is door de Bestuurlijke afspraken gebonden om aan de basisdienstverlening mee te werken.

In de basisdienstverlening schuldhulpverlening worden verschillende elementen beschreven die direct en elementen die op middellange en lange termijn in te voeren zijn. Een van de direct in te voeren elementen van de basisdienstverlening is het standaard aanbieden van saneringskredieten met een

aflostermijn van 18 maanden (Meer informatie wat de basisdienstverlening schuldhulpverlening voor de ISD Bollenstreek inhoudt, leest u in een aparte notitie najaar 2024).

Wat betekent het element saneringskredieten voor de ISD Bollenstreek?

Het standaard aanbieden van saneringskredieten houdt in dat bij een problematische schuldsituatie gekeken wordt of een saneringskrediet kan worden aangeboden. Dit past in de huidige werkwijze van de ISD Bollenstreek. De uitsluitingsgronden zoals nu opgenomen in de uitvoeringsregels kunnen gehandhaafd blijven. Het laten vervallen van deze beperkingen op het verstrekken van de saneringskredieten benadeelt de schuldeisers. Bijvoorbeeld doordat er in de toekomst meer inkomen en afdracht wordt verwacht en dus meer afgedragen kan worden. Naast de saneringskredieten blijft een reguliere schuldbemiddeling mogelijk.

De ISD Bollenstreek loopt geen extra financieel risico door het verstrekken van saneringskredieten. De ISD is aangesloten bij het Landelijk Waarborgfonds Saneringskredieten. De storting die hiervoor gevraagd wordt is 1% van de krediet som (2025 1,3%). In de berekening hieronder wordt uitgegaan van het gemiddelde schuldbedrag bij een schuldbemiddeling/saneringskrediet.

Kosten saneringskredieten

Op basis van de jaarcijfers 2023 is het volgende overzicht te geven:

	Hillegom	Lisse	Teylingen	Noordwijk	ISD Bollenstreek
Aantal schuldregelingen	60	45	80	91	276
Gemiddeld aantal schuldeisers	10,8	8,6	11,0	9,7	10,0
Gemiddelde schuld	€ 39.817	€ 37.632	€ 33.559	€ 35.111	€ 36.530
Gemiddeld aflosbedrag***	€ 8.744	€ 6.186	€ 10.422	€ 5.946	€ 8.043

Het gemiddelde totale aflosbedrag in een schuldregeling (saneringskredieten en schuldbemiddelingen) in 2023 was € 8.043,00.

Er was sprake van 53 schuldbemiddelingen en 6 saneringskredieten. Aan het verstrekken van een saneringskrediet zijn voor de ISD kosten verbonden, aan een schuldbemiddeling niet.

Alle kosten van de saneringskredieten worden in rekening gebracht bij de ISD Bollenstreek.

Het gaat om de volgende bedragen:

Borgstelling 1% € 80,00 (1% van gemiddeld aflosbedrag)
 Uitvoeringskosten € 148,00 per krediet

Totaal € 228,00 per saneringskrediet

In de periode februari 2023 tm september 2024 zijn 6 saneringskredieten verstrekt. De kosten hiervan waren totaal € 963,00. Dit bedrag is lager dan verwacht omdat het totale aflosbedrag (=kredietbedrag) lager was dan begroot. De verwachting is dat het aantal saneringskredieten zal stijgen. Hier is destijds bij de start van de saneringskredieten in de begroting rekening mee gehouden.

4. Schuldenknooppunt

In 2022 heeft het Dagelijks Bestuur van de ISD besloten om aan te sluiten bij het Schuldenknooppunt. De verwachting is dat het schuldenknooppunt in het eerste kwartaal van 2025 operationeel is. Hierdoor wordt het mogelijk dat schuldeisers en schuldhulpverleners elektronisch standaard berichten kunnen uitwisselen. Het gebruik van het schuldenknooppunt zal leiden tot tijdsbesparing. Schuldenknooppunt is één van de elementen van de basisdienstverlening die direct ingevoerd kan worden.

5. Collectief schuldregelen

Saneringskredieten, schuldenknooppunt en Collectief schuldregelen vormen samen het NVVK-arrangement. Bij Collectief schuldregelen zijn collectieve afspraken tussen schuldhulpverleners en schuldeisers. Schuldeisers geven vooraf akkoord op een schuldregelingsvoorstel. Nu de ISD Bollenstreek in staat is saneringskredieten te verstrekken en binnenkort het schuldenknooppunt actief is, kan ook het collectief schuldregelen ingevoerd worden zodat de ISD gebruikt maakt van alle onderdelen van het NVVK-arrangement.

6. Ontwikkelingen

Saneringskrediet voor ondernemers

In 2023 is de Nederlandse vereniging van volkskrediet (NVVK) een pilot gestart met saneringskredieten voor ondernemers. De looptijd van de pilot is verlengd. De resultaten van de pilot worden in 2025 verwacht. De ISD Bollenstreek kan aan de hand van de resultaten van de pilot besluiten de doelgroep voor saneringskredieten uit te breiden met ondernemers.

Saneringskrediet jongeren

De mogelijkheden om aan te sluiten bij het Jongeren perspectief fonds kan onderzocht worden. Bij deze aanpak koopt de gemeente de schulden van jongeren af via een saneringskrediet. Met de jongere worden afspraken gemaakt over terugbetaling. Dat kan in plaats van geld ook door iets terug te doen. De uitwerking van deze vorm van saneringskredieten vindt in een later stadium plaats

7. Actiepunten

- Schuldenknooppunt in bedrijf nemen
- Starten met collectief schuldregelen nadat schuldenknooppunt actief is

8. Financiën

Niet van toepassing.

9. Conclusie

In 2023 is de ISD Bollenstreek gestart met het verstrekken van saneringskredieten aan inwoners die in een problematische schuldsituatie verkeren. De eerste saneringskredieten zijn inmiddels verstrekt en er is sprake van een stijgende lijn.

In de Basisdienstverlening schuldhulpverlening wordt het aanbieden van een saneringskrediet nog meer de standaard als nu. Alleen bij situaties waarbij een saneringskrediet niet passend is, wordt nog schuldbemiddeling ingezet.

De inzet van saneringskredieten levert tijdsbesparing op bij de afdeling schulddienstverlening. Deze tijd kan ingezet worden voor budgetcoaching aan klanten aan wie een saneringskrediet is verstrekt.

Klanten geven aan dat er, na het verstrekken van het saneringskrediet, rust gekomen is waardoor er ruimte ontstaan is om te werken aan de financiële situatie, een schuldenvrije toekomst en eventuele andere problematiek.

In een later stadium kan onderzocht worden of er ook saneringskredieten verstrekt kunnen worden aan ondernemers en jongeren.

Begin 2025 wordt de aansluiting op het schuldenknooppunt verder uitgewerkt en volgt daarna aansluiting bij Collectief schuldregelen.

10. Evaluatie

Evaluatie wordt voorgesteld begin 2026 voor de onderdelen saneringskredieten, schuldenknooppunt en Collectief schuldregelen.

Evaluatiepunten zijn:

- Hoeveel saneringskredieten zijn er totaal aangeboden?
- Zijn de kosten van de saneringskredieten zoals begroot?
- Zijn de doorlooptijden t.o.v. een schuldbemiddeling verkort door invoering van saneringskredieten?
- Is er sprake van tijdsbesparing en hoe is deze ingevuld?
- Wat is het aantal/percentage geslaagde trajecten ten opzichte van schuldbemiddeling?
- Hoe ervaren de inwoners en consultants het gebruik van saneringskredieten?

- Zijn er situaties geweest waarin het niet mogelijk was een aanbod saneringskrediet te doen?
- Is de aansluiting schuldenknooppunt en Collectief schuldregelen gerealiseerd en wat zijn de ervaringen hiermee?
- Is uitbreiding doelgroep voor saneringskredieten met jongeren en ondernemers mogelijk en wenselijk?

11. Communicatie

Interne communicatie Medium	Ja	Nee	Toelichting
Medewerkers kwaliteit (o.a. werkinstructie aanpassen)		X	
Medewerkers KCC		X	
Medewerkers PC		X	

Externe communicatie Medium	Ja	Nee	Toelichting
Persbericht		X	
Tekst website		X	
Folder (indien van toepassing)		X	
Publicatie gemeentepagina		X	
Externe relaties (bv adviesraden)		X	
Brief klanten		X	

12. Privacy

De ISD Bollenstreek houdt zich conform het Beleidsplan Schuldhelpverlening 2022 -2025 aan de privacy regels.